

För gränsöverskridande infrastrukturplanering

Jerker Sjögren
Vasa 2018-03-14

Bakgrund och syfte

- Dagens nationella infrastrukturplanering saknar nästan helt ett gränsöverskridande perspektiv
- Detta ville E12 Atlantica Transport ändra på
- Öppna en fördjupad dialog med Trafikverken i Finland och Sverige samt Jernbanedirektoratet och Statens vegvesen i Norge om vikten av gränsöverskridande planering
- Rapporter som underlag för dialogmöten:

”För gränsöverskridande infrastrukturplanering”

”Infrastrukturplanering vid gränsöverskridande transportprojekt i Norden”

- Redovisar hinder och problem samt ger förslag till åtgärder

Rapport om infrastrukturplanering i Norge, Sverige och Finland

- Planeringssystem och processer
- Nationella transportplaner
- Intervjuer med nyckelpersoner
- Ove Skovdahl, Rejlers, Lars Brümmer, Thomas Ney, Ramböll, Marko Mäenpää, Ramböll Finland, Helena Kyster-Hansen, MOE

Varför är *gränsöverskridande* planering så viktigt?

- Transporter och transportinfrastruktur är blodomloppet i ett modernt samhälle
- Nationellt perspektiv på planeringen naturligt - men bristen på gränsöverskridande perspektiv innebär risker:
 - risk för felskattning av behov, efterfrågan och nyttor när det gäller gränsöverskridande investeringar
 - risk att missa potentialen för ökning av transporter öst-väst
 - risk för störningar i transporter av exportprodukter
- Blir i praktiken ett slags gränshinder

Dagens infrastrukturplanering i Norge, Sverige och Finland

- Stora likheter
 - transportpolitiska mål
 - lagsstiftning
 - struktur vad gäller aktörer
 - TEN-T
- Vissa skillnader
 - planeringscykeln; Norge och Sverige rullande 12-årsplaner
 - planeringsprocessen

2010 2012 2014 2016 2018 2020 2022 2024 2026 2028 2030

Nasjonal transportplan 2014 - 2023

Strategifasen

Stamnetts-
utredninger

Lufthavnsstruktur

Godsanalysen

Etaternes forslag
til Nasjonal
Transportplan

Stortingsmelding
om National
Transportplan

Stortingsbehandling

Etaternes Hand-
lings program

Nasjonal transportplan 2018 - 2029

Nasjonal transportplan 2022 - 2033

Nasjonell plan och Regional plan 2010 -2021

Systemanalys och Planarbete

Nasjonell plan och Regional plan 2014 – 2025

Systemanalys och Planarbete

Nasjonell plan och Regional plan 2018 – 2029

Förarbete och Planarbete

Nasjonell plan och Regional plan 2022 – 2033

Regeringsprogram

Regeringsprogram

Regeringsprogram

Långsiktig plan 10 – 30 år

Interreg
Rural Atlantic
Regeringsprogram
European Regional Development Fund

Varför går det så trögt? Hinder och problem

Nationella nivån

- Nationell planering har svagt internationellt perspektiv
- Nationell finansiering inom landets egna gränser
- Den stora utmaningen är finansiering av gränsöverskridande investeringar
- Skillnader i organisationsstruktur och – kultur

Modeller, metoder, verktyg

- Skillnader i modellansats
- Brist på relevanta och tillgängliga data

Projektverksamhet

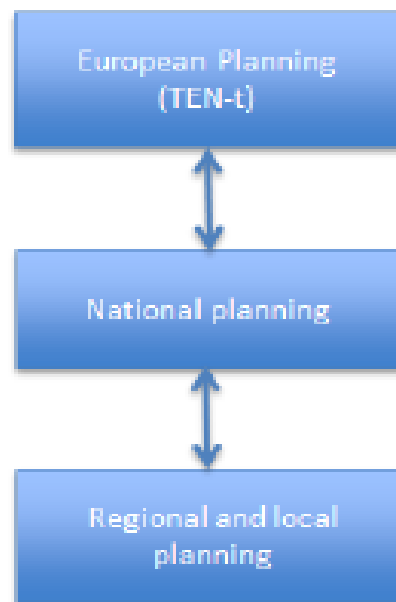
- Stort individberoende
- Extra administrativ börda

Ansatser till gränsöver- skridande planering

- Formell resp. informell planering
- Informella delen; Interreg-projekt
- Formella delen
 - stora projekt, t ex Öresundsbron
 - mindre projekt, t ex Umskarstunneln
 - ÅVS E12, ÅVS Oslo-Stockholm
 - projekt i tredje land, t ex Fehmarn Belt Fixed Link, som ställer krav på Sverige

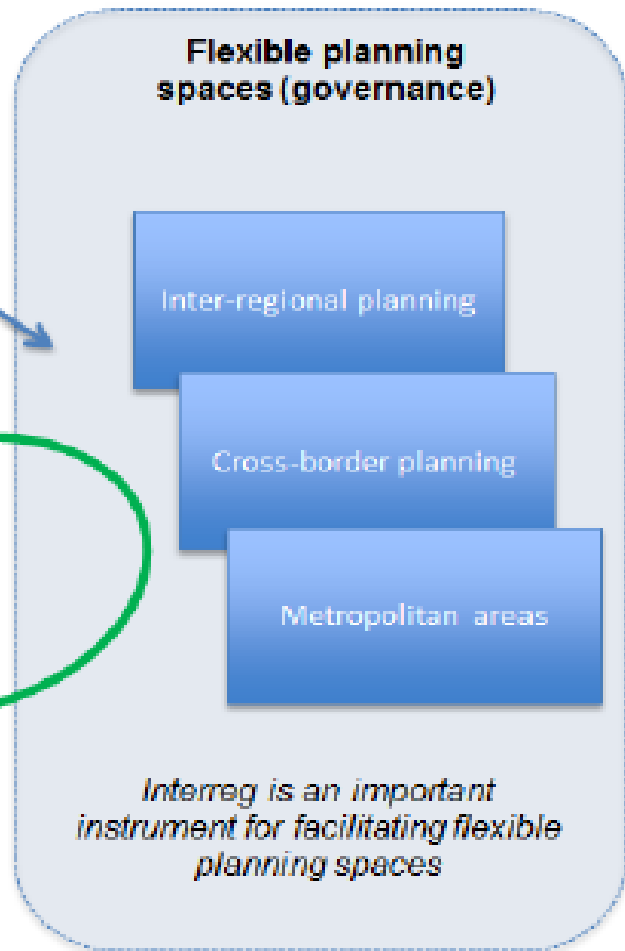

Fixed planning spaces (government)

Interreg has a potential to facilitate also the fixed planning spaces by linking them closer to the flexible spaces

Flexible planning spaces (governance)

Interreg is an important instrument for facilitating flexible planning spaces

Hur kan det utvecklas?

- Utnyttja positiva effekter av TEN-T
- Nyttja Interregprojekten
- Integrera gränsöverskridande aspekter och synsätt
- Nationella transportplaner
 - Gränsöverskridande planering
 - Beröring med grannländerna
 - Alternativa finansieringsmöjligheter
- Systematiska gränsöverskridande studier ÅVS, KVVU etc.
- Systematiskt erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling
- Korridorcoordinatorer
- Nordiskt grepp om digitalisering; piloter
- Nordisk transportmodell
- Arenor för dialog och samverkan
- Om Norden var ett land!

Dialogmöten – positiva samtal och konkreta förslag

- Nationella dialogmöten:
 - Sverige 26 januari
 - Finland 9 februari
 - Norge 27 februari
- Avslutande möte 8 mars med alla tre ländernas myndigheter + Nordiska rådet, Näringslivets Transportråd
- Gemensam bild av nuläget
- Samsyn om behovet av åtgärder för gränsöverskridande planering

Sammanfattning

- Nationell infrastrukturplanering är strikt nationell – detta är det stora problemet! Inte skillnader i planeringssystem och - processer. Finansiering största utmaningen.
- Konkrete förslag på åtgärder – short list:
 - Finansiering
 - Nationella transportplaner; E12-regionen pilot
 - Modeller
 - Digitalisering
- Arbetsgruppen för nordiskt myndighetssamarbete en bra början
- Tidpunkten att gå från ord till handling - att åstadkomma verkstad - är mera gynnsam än på länge!

Short list – att diskutera

- Finansiering

- *Helt överskuggande frågan.*
- *Behov av arenor, bättre beslutsunderlag, alternativa finansieringsfrågor.*
- *Krävs regeringsuppdrag*

- Nationella transportplaner

- *Regeringsuppdrag inför nästa planeringsomgång*
- *Initiativ från myndigheterna*
- *E12-regionen som nordisk pilot*

Short list (forts.)

- Modeller

- *Tillgång till relevanta data, standardisering, kvalitet*
- *Nordisk transportmodell*
- *Regeringsuppdrag*

- Digitalisering

- *Lågt hängande frukt*
- *Gemensam arbetsgrupp*
- *Piloter*
- *Något för myndighetsarbetsgruppen*

Tack för att ni lyssnade!

jerker.sjogren@jesjo.se

+ 46 702 66 88 86